

In deze update

Neemt u deel aan de Beschikbare Premiereregeling en/of aan de regeling Individueel Pensioensparen? Dan wordt de premie voor u belegd via de Life Cycle of via Vrij Beleggen. U belegt – afhankelijk van uw keuze – in aandelen, obligaties en/of in de geldmarkt. Hoeveel pensioen u hiermee opbouwt hangt af van het rendement dat u op uw beleggingen heeft behaald en van de inkoopfactoren die het pensioenfonds jaarlijks vaststelt. Het beleggingsrendement en de inkoopfactoren hangen samen met de economische ontwikkelingen in de wereld.

In dit overzicht leest u welke economische ontwikkelingen er in het afgelopen kwartaal geweest zijn en wat de rendementen waren. Zo krijgt u inzicht in hoe uw beleggingen het hebben gedaan.

Economie

In het vierde kwartaal ontwikkelden de financiële markten zich gunstig. Koersen van aandelenmarkten in ontwikkelde markten lieten over het algemeen positieve rendementen zien. Inflatieverwachtingen bleven verder stijgen richting het einde van kwartaal.

De olieprijs was volatiel in het vierde kwartaal maar sloot per saldo relatief vlak. In november was er een forse daling van de olieprijs, welke in de maand december weer werd goedge maakt. Per saldo steeg de prijs van Amerikaanse WTI met 2% in het vierde kwartaal. De prijs voor Amerikaans aardgas daalde daarentegen met bijna 40% in het vierde kwartaal.

Als gevolg van de oplopende inflatie gaat de Amerikaanse centrale bank, de FED, de coronasteun sneller dan eerst geïmplementeerd afbouwen. In december kondigde de FED aan om de noodsteun niet in juni maar in maart al te stoppen.

Markten waren verder in de ban van de financiële problemen van de Chinese projectontwikkelaar Evergrande, welke enkele deadlines voor rentebetalingen heeft gemist. Vanwege de omvang van de schuld van Evergrande namen de zorgen van beleggers voor een grotere schok toe.

Op de obligatiemarkten was de 10-jaars Duitse rente volatiel maar werd het kwartaal uiteindelijk slechts licht hoger afgesloten, ondanks aanhoudend hoge inflatiecijfers. De licht hogere break-even inflatie, afgelezen uit Duitse inflatie gerelateerde obligaties, geeft aan dat marktpartijen over de

komende 10 jaar een inflatie verwachten van gemiddeld 1,8%. De Amerikaanse dollar steeg licht van USD 1,16 per euro naar USD 1,14 per eind december. De goudprijs steeg van USD 1.756 naar USD 1.829.

Aandelen

De wereldwijde index steeg in euro's gemeten, met 9,8% en de wereld SRI index met 14,2%. In de Verenigde Staten stegen de aandelenmarkten in euro's gemeten met 11,9%. De Europese aandelenindex steeg met 7,7%. Het rendement op de Japanse aandelenmarkt bleef achter en daalde in euro's gemeten met 2,1%. De aandelenmarkt in het Verenigd Koninkrijk steeg met ruim 7,6%. Groeiaandelen renderden dit kwartaal vergelijkbaar met zogenaamde "value"-aandelen, met name in december werden groeiaandelen afgestraft en waren value aandelen meer in trek. De best presterende sector was de IT-sector, met name vanwege sterke performance in oktober en november. In december bleef de IT-sector relatief achter. Aandelen uit de financiële sector en nutsbedrijven bleven in het vierde kwartaal achter bij andere sectoren.

De index voor opkomende markten steeg in euro's gemeten met 0,6%. De verschillen tussen de regio's waren beperkt, maar op landenniveau waren er grote verschillen. China bleef wederom achter bij de rest van Azië. De toenemende regulering door de Chinese overheid blijft zorgen voor onzekerheid bij beleggers. Daarnaast speelden ook de zorgen omtrent de situatie van vastgoedreus Evergrande nog steeds in dit kwartaal. Taiwan deed het daarentegen juist erg goed als gevolg van de blijvend hoge interesse in de Taiwanese IT aandelen. In Latijns-Amerika bleven Brazilië en Chili achter bij de rest van de regio, terwijl Mexico het juist erg goed deed. De markten in het Midden-Oosten bleven het relatief goed doen als gevolg van de hoge olieprijs. Normaliter profiteert ook Rusland daarvan, maar de geopolitieke spanningen zorgden voor dalende koersen.

Obligaties

Rentes op staatsobligaties waren verdeeld in het kwartaal. De rente op 10-jaars staatsobligaties uit Duitsland sloot het jaar af op -0,18% ten opzichte van -0,20% aan het einde van het derde kwartaal. Ook voor andere eurolanden waren de rentes per saldo stabiel in vergelijking met het vorige kwartaal. De 10-jaars rente op staatsobligaties van Nederland bedraagt nu -0,04%. Yields van 30-jaars staatsobligaties daalden per saldo

licht. De yield voor 30-jaars staatsobligaties van Duitsland en Nederland bedroeg respectievelijk 0,20% en 0,31% per eind van het kwartaal. Tijdens het kwartaal liep het renteverhaal tussen 10-jaars Duitse staatsobligaties en swaps op. Op het 10-jaars punt lag de Duitse rente aan het eind van het kwartaal circa 48 basispunten onder swaps. Op het 30-jaars punt lag de Duitse rente circa 28 basispunten onder swaps, 7 basispunten meer dan in het voorgaande kwartaal. De 10-jaars rente in de VS veranderde ook nauwelijks en bedroeg 1,5% per eind december.

Het rendement op staatsobligaties van opkomende markten was licht negatief. De yield steeg van 5,1% naar 5,3%. De risicopremie van obligaties van opkomende markten steeg met 12 basispunten naar 3,7%. De yield op Amerikaanse staatsobligaties steeg marginaal in het vierde kwartaal.

Het extra rendement van opkomende landen was daarmee licht negatief ten opzichte van risicovrije staatsobligaties. Vooral in de maand november liepen risicopremies voor staatsobligaties opkomende markten sterk op. Opkomende landen met een high yield rating bleven achter bij de landen met een investment grade rating.

Op het niveau van individuele landen valt het sterke rendement van Uruguay op. Het land heeft een hoge ESG rating bij de meeste rating-bureaus. Dit leidt tot extra vraag naar obligaties van dit land, wat de prijs deed stijgen. Staatsobligaties van Oekraïne vielen in negatieve zin op. De gespannen situatie met Rusland zorgde ervoor dat risicopremies opliepen.

Geldmarkt

Geldmarktfondsen hanteren nog altijd een verhoogde allocatie naar dagelijks opvraagbare deposito's. Dit vanwege de aanhoudende onzekerheden in de financiële markten en de primaire focus om te kunnen voorzien in liquiditeit.

Wilt u meer informatie over de Life Cycle en Vrij Beleggen (o.a. de kosten), klik dan op ['Uw beleggingen'](#) op de website.

Uw rendementen

Voor uw beleggingen in de Life Cycles of in Vrij Beleggen, wordt gespreid belegd in verschillende aandelen, obligaties en de geldmarkt. Meer informatie hierover vindt u op de website bij ['Mijn beleggingen'](#) binnen de 'Mijn KPN Pensioen' omgeving

Aandelen

De aandelenbeleggingen worden gespreid via verschillende beleggingsfondsen:

- **Aandelen, wereldwijd gespreid is belegd via twee fondsen in bedrijven wereldwijd.**
 - Aandelen wereldwijd waarbij de benchmarkwaarde van de beleggingen in de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen dagelijks wordt afgedekt naar de euro. Het fonds behaalde in het dit kwartaal een rendement van 7,3% (2021 t/m het vierde kwartaal 22,1%).
 - Aandelen wereldwijd waarbij het valutarisico niet wordt afgedekt. Het fonds behaalde in dit kwartaal een rendement van 8,7% (2021 t/m het vierde kwartaal 28,0%).
- **Aandelen Wereldwijd 'best in class' (Vrij Beleggen Depot F). Dit vindt plaats via twee fondsen**
 - De variant waarbij de benchmarkwaarde van de beleggingen in de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen wordt afgedekt behaalde in dit kwartaal een rendement van 12,1% (2021 t/m vierde kwartaal 28,3%).
 - De variant waarbij het valutarisico niet wordt afgedekt, behaalde in dit kwartaal een rendement van 13,7% (2021 t/m vierde kwartaal 35,1%).
- **In Europa wordt 'best in class' belegd. Dit houdt in dat sociale en milieuaspecten meegenomen worden in de beleggingskeuzes. Dit vindt plaats via twee fondsen.**
 - Aandelen Europa waarbij de benchmarkwaarde van de beleggingen van de belegging in Britse ponden wordt afgedekt naar de euro. Het fonds behaalde in dit kwartaal een rendement van 8,1% (2021 t/m vierde kwartaal 26,1%).
 - Aandelen Europa waarbij het valutarisico niet wordt afgedekt. Het fonds behaalde in dit kwartaal een rendement van 8,6% (2021 t/m vierde kwartaal 27,9%).
- **Aandelen opkomende landen**
Dit fonds belegt in bedrijven uit opkomende landen (zoals China en Brazilië). Het fonds behaalde dit kwartaal een rendement van 0,6% (2021 t/m vierde kwartaal 6,2%).
- **Long term investments**
Dit is een fonds met een lange beleggingshorizon en een focus op kwaliteitsondernemingen. Het fonds behaalde dit kwartaal een rendement van 7,0% (2021 t/m vierde kwartaal 24,7%).
- **Small Caps**
Het fonds is een actief beheerd wereldwijd aandelenfonds dat belegt in ontwikkelde en opkomende small-caps. Het fonds behaalde dit kwartaal een rendement van 4,1% (2021 t/m vierde kwartaal 25,0%).

Vastgoed

- **Beursgenoteerd vastgoed. Dit vindt plaats via twee fondsen**
 - Het fonds belegt wereldwijd in beursgenoteerd vastgoed. De variant waarbij de benchmarkwaarde van de beleggingen in de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen wordt afgedekt behaalde in dit kwartaal een rendement van 9,7% (2021 t/m vierde kwartaal 25,7%).

- De variant waarbij het valutarisico niet wordt afgedekt, behaalde in dit kwartaal een rendement van 11,0% (2021 t/m vierde kwartaal 30,7%).

Obligaties

Afhankelijk van het risicoprofiel van de Life Cycle is de samenstelling van de obligatieportefeuille afwijkend naarmate de datum van pensionering nadert. Meer informatie hierover vindt u op de website bij 'Uw beleggingen'.

- **Langlopende Staatsobligaties**
Dit fonds belegt in langlopende staatsobligaties uitgegeven door de meest kredietwaardige landen die meedoen aan de euro, zoals Nederland en Duitsland. Het fonds behaalde in dit kwartaal een rendement van 1,3% (2021 t/m vierde kwartaal -6,4%).
- **Bedrijfsobligaties**
Dit fonds belegt voornamelijk in Europese bedrijfsobligaties. Het fonds behaalde dit kwartaal een rendement van -0,6% (2021 t/m vierde kwartaal -0,9%).
- **High Yield obligaties**
Dit fonds belegt in bedrijfsobligaties met een lagere kredietwaardigheid. Het fonds behaalde dit kwartaal een rendement van -0,3% (2021 t/m vierde kwartaal 2,7%).
- **Obligaties opkomende markten**
Dit fonds belegt in obligaties van opkomende markten. Het fonds behaalde dit kwartaal een rendement van -1,5% (2021 t/m vierde kwartaal -3,1%).
- **Nederlandse hypotheke**
Dit fonds belegt in nieuw uit te geven Nederlandse hypotheke. Het fonds behaalde in dit kwartaal van 2021 een rendement van -0,2% (2021 t/m vierde kwartaal 1,7%).

Geldmarkt

Het geldmarktgedeelte belegt in Nederlandse spaarfondsen of op spaarrekeningen. Het rendement in dit kwartaal was 0,3% (2021 t/m vierde kwartaal 1,0%).

Life Cycle opbouwfase gericht op stabiele uitkering						
Beleggingsmix in %					Rendement in %	
Life Cycle	Aandelen	Vastgoed	Obligaties	Geldmarkt	vierde kwartaal 2021	In 2021
1	81,0	9,0	9,0	1,0	6,1	20,7
2	72,0	8,0	18,0	2,0	5,4	18,3
3	63,0	7,0	21,0	9,0	4,7	16,0
4	54,0	6,0	24,0	16,0	4,0	13,6
5	45,0	5,0	30,5	19,5	3,2	11,3
6	36,0	4,0	40,5	19,5	2,7	8,3
7	27,0	3,0	50,5	19,5	2,2	5,4
8	18,0	2,0	69,0	11,0	1,8	1,5
9	9,0	1,0	88,5	1,5	1,5	-2,3
10	4,5	0,5	93,5	1,5	1,2	-3,7

Life Cycle opbouwfase gericht op variabele uitkering						
Beleggingsmix in %					Rendement in %	
Life Cycle	Aandelen	Vastgoed	Obligaties	Geldmarkt	vierde kwartaal 2021	In 2021
6	42,3	4,7	32,0	21,0	3,0	10,6
7	38,7	4,3	37,5	19,5	2,8	9,2
8	34,2	3,8	46,0	16,0	2,6	7,5
9	30,6	3,4	54,5	11,5	2,5	5,9
10	27,0	3,0	67,0	3,0	2,4	4,1

Life Cycle uitkeringsfase gericht op variabele uitkering						
Beleggingsmix in %					Rendement in %	
Life Cycle	Aandelen	Vastgoed	Obligaties	Geldmarkt	vierde kwartaal 2021	In 2021
N1	22,5	2,5	72,5	2,5	2,1	2,5

Beleggingsdepots						
Beleggingsmix in %					Rendement in %	
Depot	Aandelen	Vastgoed	Obligaties	Geldmarkt	vierde kwartaal 2021	In 2021
A	90,0	10,0	0,0	0,0	6,8	23,1
B	67,5	7,5	19,5	5,5	5,0	17,1
C	45,0	5,0	25,5	24,5	3,3	11,4
D	22,5	2,5	63,5	11,5	2,1	3,0
E	0,0	0,0	94,5	5,5	0,9	-4,7
F*	45,0	5,0	21,0	29,0	5,7	14,8
G	0,0	0,0	0,0	100,0	0,3	1,0

*45% wordt belegd in aandelen die voldoen aan 'best in class' criteria